

Věc: Žádost o bezodkladné ukončení možnosti používání insekticidu Diazinon v rybničním hospodářství v České republice z důvodu jím způsobované ekologické újmy

V souladu s § 8 odst. 1 zákona č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů (dále jen zákon), žádáme:

1. **odpovědné orgány zajistit dle § 6 odst. 5 a § 7 odst. 6 zákona bezodkladné ukončení možnosti být i jen preventivního používání insekticidu diazinon v rybničním hospodářství v České republice. Domníváme se, že dochází k typické ekologické újmě definované v § 2 zákona [namátkou např. dle § 2 písm. a) odst. 2 – závažný nepříznivý účinek na ekologický, chemický ... stav vody, nebo na její ekologický potenciál; dle § 2 písm. b) odst. 1, 2 a 3 zákona – na zvláště chráněných druzích (ptáci-potravně, obojživelníci,...); dle § 2 písm. c) zákona – na přírodních stanovištích; a další...].**
2. **orgán vrchního státního dozoru [dle § 16 odst. 2 písm. b) zákona], aby zpětně přehodnotil již vydané výjimky dle § 39 odst. 7 č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), v platném znění, pro použití zvláště nebezpečné látky diazinon v rybničním hospodářství. Výjimky se vydávají vždy na řadu let, budou proto platné ještě dlouho a při každém dalším použití insekticidu diazinon nadále dochází k ekologické újmě (viz § 2 zákona).**

V poslední době se v českém rybničním hospodářství začínají k tlumení nadměrného vývoje zooplanktonu hromadně používat specifické druhy insekticidů na bázi diazinonu, vyvinuté původně k hubení škodlivého hmyzu na rostlinách. Při jejich používání není často brán zřetel k vodnímu hmyzu či ostatním bezobratlým vůbec, dokonce ani na obojživelníky a ptáky (viz ptačí potravní vazby). Fakt, že insekticidní přípravek použijeme za jiným účelem (být i potřebným – záchrana ryb), než pro který byl vyvinut, ještě neznamená, že tím ztrácí svoji schopnost zabíjet hmyz nebo v tomto případě dokonce většinu bezobratlých, obojživelníků a ve vyšších koncentracích i ryby (přímo na balení přípravku je uvedeno že je pro ryby dokonce vysoce toxický). Vodní bezobratlí jsou na insekticidy všeobecně více citliví než druhy suchozemské a k jejich usmrcení proto stačí i řádově nižší koncentrace (viz přílohy).

Diazinon (C₁₂H₂₁N₂O₃PS) je organofosfátový insekticid používaný v zemědělství k ošetření plodin a dobytka. V prostředí se šíří středně rychle a je částečně persistentní.

- **Je uváděn jako látka, která může kontaminovat podzemní vody.**
- **Úřadem EPA (Environmental Protection Agency) bylo v roce 1988 zakázáno jeho mimozemědělské využití, protože přípravek likvidoval ptáky**
(<http://extoxnet.orst.edu/pips/diazinon.htm>).
- **V ČR je od roku 2004 zakázáno (!) jeho používání i k ochraně rostlin.**

Jde o prostředek hubící veškerý hmyz, většinu bezobratlých, obojživelníků a ve vyšších koncentracích i ryby a ptáky, tj. včetně druhů z Nature 2000 nebo druhů zvláště chráněných podle Přílohy č. III Vyhlášky č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (viz přílohy - publikace ve vědeckých časopisech).

Pozastavujeme se nad tím, že vodoprávní úřady vcelku bez problémů povolují používání insekticidů na bázi diazinonu v rybničním hospodářství (Diazinon 60 EC a další přípravky se stejnou účinnou látkou).

[Pozn.: Mezi obchodní a další jména patří i AG-500, Alfa-Tox, Antigal, Basudin, D-264, D.z.n., Dacutox, Dassitox, Dazzel, Diagran, Dianon, Diaterr-Fos, Diazajet, Diazide, Diazino, Diazitol, Diazol, Dimpylate, Dimpylatum, Dipofene, Dizinon, Drawizon, Dymet, Dyzol, Exodin, Fezudin, Flytrol, G 24480, G 301, Galesan, Gardentox, Kayazinon, Kayazol, Knoxi Out, NCI-C08673, Neocidol, Nipsan, Nucidol, SAN 326 I, SAN I 201, Sandoz 201, Sandoz 52135, Sarolex, Spectracide, TD-2328 a další].

Vzhledem k doložené vysoké toxicitě těchto přípravků pro vodní hmyz (a bezobratlé obecně), dokonce i pro obratlovce (obojživelníci, ryby, ptáci), se domníváme, že jejich použití na vodních plochách by mělo být bezodkladně zakázáno. Rezidua diazinonu jsou dokonce detekována po aplikaci insekticidu do vody i ve svalovině ryb (viz přílohy). Používání prostředků na bázi diazinonu bylo již dokonce zapracováno i do některých plánů péče o zvláště chráněná území!

Odpověď Ministerstva zemědělství, Odboru ekologického zemědělství a obnovitelných zdrojů energie, ze dne 13.10.2008 pod č.j.: 35104/08-18120, na naši předchozí žádost ze dne 15.9.2008 (žádost i odpověď jsou opět součástí příloh) musíme po prostudování dalších odborných textů bohužel považovat za ničím odborně nepodložený omyl, za fatální neznalost nových vědeckých poznatků a popření zcela základních principů ochrany volně žijících živočichů dle platného zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších změn.

V následujících bodech shrnujeme naše zásadní výtky proti používání diazinonu v rybničním hospodářství:

- **Žádná oficiální metodika na používání diazinonu v rybničním hospodářství není zapracována do platné legislativy našeho státu nebo Evropské unie.**
- **Nejsou legislativně stanoveny žádné limity na množství použitého diazinonu vztaheno na litr či hektar vodní plochy apod. Na základě čeho tedy vodoprávní orgány stanovují výsledná povolená množství?**
- **Používání insekticidu s tolika vedlejšími účinky a navíc bez jakékoliv oficiální metodiky v rybničním hospodářství České republiky způsobuje ekologickou újmu. Pokusné aplikace tohoto přípravku mohou vážně poškodit ekosystémy rybníků.**

Doufáme, že stav vodních ekosystémů v České republice Vám není lhostejný, a předem Vám děkujeme za bezodkladné vyřízení dané věci.

Přílohy

(kompletní texty jsou v elektronické podobě na přiloženém CD, případně volně na: <http://www.elateridae.com/page.php?idcl=109>)

Předchozí korespondence:

1. Žádost o přehodnocení pravidel používání insekticidu Diazinon v rybničním hospodářství
2. Odpověď Ministerstva zemědělství, Odboru ekologického zemědělství a obnovitelných zdrojů energie
3. Odpověď náměstka ředitele Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky

Odborné texty:

1. FAINA R., MÁCHOVÁ J., SVOBODOVÁ Z., KROUPOVÁ H. & VALENTOVÁ O. 2007: *Použití přípravku Diazinon 60 EC v rybníkářské praxi k tlumení nadměrného rozvoje hrubého dafniového zooplanktonu.* - Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Výzkumný ústav rybářský a hydrobiologický ve Vodňanech, Vodňavy, 18 pp.
2. GOULET B., N. & HONTELA A. 2003: Toxicity of Cadmium, Endosulfan, and Atrazine in adrenal steroidogenic cells of two Amphibian species, *Xenopus laevis* and *Rana catesbeiana*. - *Environmental Toxicology and Chemistry*, SETAC Press, 22(9): 2106–2113.
3. HARRIS M. L., BISHOP CH. A., STRUGER J., RIPLEY B. & BOBART J. P. 1998: The functional integrity of Northern Leopard frog (*Rana pipiens*) and Green frog (*Rana clamitans*) populations in Orchard Wetlands. II. Effects of pesticides and eutrophic conditions on early life stage development. - *Environmental Toxicology and Chemistry*, SETAC Press, 17(7): 1351–1363.

4. HAYES B. T. ET AL. 2006: Pesticide Mixtures, Endocrine Disruption, and Amphibian Declines: Are We Underestimating the Impact? - *Environmental Health Perspectives*, University of California, Berkeley, 114(1): 40-50.
5. PIHA H., PEKKONEN M. & MERILA J. 2004: Morphological Abnormalities in Amphibians in Agricultural Habitats: A Case Study of the Common frog *Rana temporaria*. - *Copeia*, American Society of Ichthyologists and Herpetologists, 4: 810-817.
6. RELYEA R. A. 2004: Growth and Survival of five Amphibian species exposed to combinations of pesticides. - *Environmental Toxicology and Chemistry*, SETAC Press, 23(7): 1737-1742.
7. ROLLINS-SMITH L. A., HOPKINS B. D. & REINERT L. K. 2004: An Amphibian model to test the effects of xenobiotic chemicals on development of the Hematopoietic system. - *Environmental Toxicology and Chemistry*, SETAC Press, 23(12): 2863-2867.
8. RUPEŠ I. 1982: Vliv postřiku proti obaleči modřínovému na krušnohorské potápníky (Dytiscidae, Coleoptera). - *Živa*, 2: 76-78.
9. SPARLING D. W. & FELLERS G. 2007: Comparative toxicity of Chlorpyrifos, Diazinon, Malathion and their Oxon derivatives to larval *Rana boylei*. - *Environmental Pollution*, ELSEVIER, 147: 535-539.
10. SPARLING D. W., FELLERS G. M. & MCCONNELL L. L. 2001: Pesticides and Amphibian population declines in California, USA. - *Environmental Toxicology and Chemistry*, SETAC Press, 20(7): 1591-1595.
11. **State of California, The Resources Agency, Department of fish and game: Hazard assessment of the insecticide Diazinon to aquatic organisms in the Sacramento_San Joaquin river. - *Environmental Services Division, Administrative Report 1994-2, 78 pp.***
12. ZALIZNIAK L. 2006: *The effects of selected agricultural chemicals on freshwater microalgae and cladocerans in laboratory studies, with particular emphasis on hormesis. A thesis submitted in fulfillment of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy. - Biotechnology and Environmental Biology School of Applied Sciences Science, Engineering and Technology Portfolio, RMIT University, 230 pp.*

Podpisy žadatelů a sdružení:

1. **BOUKAL Milan, RNDr., Ph.D.** – Kpt. Bartoše 409, 530 09, Pardubice, e-mail: milanb@seznam.cz, DN: ■■■.■■■.19■■■ – **adresa pro doručování**
2. **BARANČÍK František** – Chořelice 1108, 78401 Litovel, DN: ■■■.■■■.19■■■, v.r.
3. **BARANČÍKOVÁ Barbora** – Chořelice 1108, 784 01 Litovel, DN: ■■■.■■■.19■■■, v.r.
4. **BOUKAL David S., Ing., Ph.D.** – Puklicova 31, 370 04 České Budějovice, DN: nar. ■■■.■■■.19■■■, v.r.
- BOŽA Petr** – Václava Jiříkovského 140/30, 700 30 Ostrava-Dubina, DN: ■■■.■■■.19■■■, v.r.
5. **BRATKA Jaromír** – Sdružení Zelený svět, U Školy 17, 250 67 Klecany, ■■■.■■■.19■■■, v.r.
6. **CALLA - Sdružení pro záchranu prostředí** – Romana Panská (předsedkyně), Fráni Šrámka 1168/35, P.O.Box 223, 370 04 České Budějovice, IČ: 62536761
7. **DUŠÁNEK Václav, Ing.** – Kahlikova 19, 789 01 Zábřeh, DN: ■■■.■■■.19■■■, v.r.
8. **EKOENTO ČR - sdružení aplikované ekologie o.s.**, Mgr. Tomáš Kopecký (předseda), Mánesova 712, 500 02 Hradec Králové, IČ: 26570025
9. **FIKÁČEK Martin, Mgr.** – Entomologické oddělení, Národní muzeum, Kunratice 1, 148 00 Praha 4, DN: ■■■.■■■.19■■■, v.r.
10. **HORÁK Jakub, Ing.** – 565 44 Sruby 69, DN: ■■■.■■■.19■■■, v.r.
11. **HULA Vladimír, Ing., Ph.D.** – 664 55 Moutnice 147, DN: ■■■.■■■.19■■■, v.r.
12. **KMECO Rudolf, Ing.** – Vítězná 584, 784 01 Litovel, DN: ■■■.■■■.19■■■, v.r.
13. **KMENT Petr, Mgr.** – Tupolevova 504, 190 00 Praha 9-Letňany, DN: ■■■.■■■.19■■■, v.r.
14. **KOLONIČNÝ Lubomír** – L. Hosáka 998/7, 700 30 Ostrava-Bělský les, DN: ■■■.■■■.19■■■, v.r.
15. **KONVIČKA Ondřej, RNDr.** – Kúty 1959, 760 01 Zlín, DN: ■■■.■■■.19■■■, v.r.

16. **KOPELENTOVÁ Naděžda** – Environmentální informační centrum Sušice, Zaluží 6, 342 01 Sušice, DN: ■■■.■■■.19■■■, v.r.
17. **KŘIVAN Václav, Ing.** – Štěměchy 68, 675 27 Předín, DN: ■■■.■■■.19■■■, v.r.
18. **KUTAL Miroslav, Mgr.** – koordinátor místní skupiny Hnutí DUHA, Havelkova 9, 779 00 Olomouc, DN: ■■■.■■■.19■■■, v.r.
19. **MERTLÍK Josef** – Pohřebačka 34, 533 45 Opatovice nad Labem, DN: ■■■.■■■.19■■■, v.r.
20. **PAVEL Filip, Bc.** – Přemyslova 595, 500 08 Hradec Králové, DN: ■■■.■■■.19■■■, v.r.
21. **PELIKÁN Jan** – Štefánikova 323, 500 11 Hradec Králové, DN: ■■■.■■■.19■■■, v.r.
22. **PEŠATA Michal, Ing.** – Tyršova 537, 538 21 Slatiňany, DN: ■■■.■■■.19■■■, v.r.
23. **PETRUSEK Adam, RNDr., Ph.D.** – Katedra ekologie, Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy v Praze, Viničná 7, 128 44 Praha 2, DN: ■■■.■■■.19■■■, v.r.
24. **PROCHÁZKA Jan, Ing.** – Raisova 1780, 278 01 Kralupy nad Vltavou, DN: ■■■.■■■.19■■■, v.r.
25. **REITER Antonín, RNDr., Ph.D.** – Čížov 146, 67102 Šumná, DN: ■■■.■■■.19■■■, v.r.
26. **ŘEHOUNEK Jiří, RNDr., Ph.D.** – M. Chlajna 12, 370 05 České Budějovice, DN: ■■■.■■■.19■■■, v.r.
27. **SEJKORA Radek** – Ke Zvoničce 647/5, 103 00 Praha 113 – Kolovraty, DN: ■■■.■■■.19■■■, v.r.
28. **STEJSKAL Robert, Ing., Ph.D.** – Bítovánky 9, 675 26 Želetava, DN: ■■■.■■■.19■■■, v.r.
29. **ŠŤASTNÝ Jaroslav, Mgr.** – Kosmonautů 359, 460 05 Liberec, DN: ■■■.■■■.19■■■, v.r.
30. **TRÁVNÍČEK Dušan, RNDr.** – Družba 1288, 768 24 Hulín, DN: ■■■.■■■.19■■■, v.r.
31. **TRMAL Antonín**, Za Nemocnicí 1061, 264 01 Sedlčany, DN: ■■■.■■■.19■■■, v.r.
32. **TUF Ivan H., RNDr., Ph.D.** – Měšťanská 61, 695 01 Hodonín, DN: ■■■.■■■.19■■■, v.r.
33. **VANCL Zdeněk**, Gagarinova 290, 549 54 Police nad Metují, DN: ■■■.■■■.19■■■, v.r.
34. **ZEIDLER Miroslav, RNDr., Ph.D.** – Urxova 13, 779 00 Olomouc, DN: ■■■.■■■.19■■■, v.r.
35. **ZO ČSOP JARO Jaroměř** – David Číp (předseda), Národní 83, 551 01 Jaroměř, IČ: 67441076
36. **ZO ČSOP Orlice**, Ing. Adam Záruba (předseda), Lhotecká 179, 500 09 Hradec Králové 9, IČ: 00114405
37. **ZÝKA Miroslav, Ing.** – Hornická 1601, 269 01 Rakovník, DN: ■■■.■■■.19■■■, v.r.

Obdrží:

1. Ministerstvo životního prostředí, Vršovická 65, 100 10 PRAHA 10
2. Ředitelství České inspekce životního prostředí, Na Břehu 267, 190 00 PRAHA 9
3. Ministerstvo zdravotnictví, Palackého nám. 4, 128 01 PRAHA 2 – jako vrchní státní dozor nad krajskými hygienickými stanicemi